

mladá fronta

**veronika
valentová**
**nicka
dobývá
ameriku**

strastiplná pouť
české studentky

**veronika
valentová
nicka
dobývá
ameriku**

**veronika
valentová**
nicka
dobývá
ameriku

strastiplná pouť
české studentky

Věnováno všem poutníkům,
kteří s důvěrou krácejí do neznáma

*Brzy ráno, ještě za šera
potají vklouznu do tvé kůže
cos na věšáku zapomněl
od včerejšího večera*

*Lásko, ty padneš mi jak ulitá
ani se neptám, zda mi slušíš
víc nechci, jen mě provázej
po celý dnešek života*

*Pod cizím nebem sejdem z cesty
stěží pleteme nohama
a jak dva bídní tuláci
tykáme si tu s hvězdama*

*Zpátky se nikdy neotočím
náš kočár nesmí změnit směr
ze druhé strany zeměkoule
vrátíme se až v podvečer*

*Pověsím tě zpět na věšák
ty moje lásko věčná
počkej tu na mě do zítřka
půjdeme až do nekonečna*

Letem světem

Všechno začalo tím, že jsem v Čechách neudělala přijímačky na vejšku. Rodiče byli zničení z představy, že nedosáhnou vysokoškolského vzdělání, a tak si pro mě vymysleli jinou metu. Zaplatili mi letní tábor tvůrčího psaní v Americe. Prý se už nemohli dívat na to, jak utrácím mládí civěním do stropu ve svém pokoji.

Na ten nápad přišli nejspíš proto, že jsem pro ně jako dítě smolila básničky k svátku. To mě nepřešlo, ani když jsem byla větší, a většinou to byly takové pubertální nářky. Ty už jsem rodičům samozřejmě neukazovala, takže si o mých výtvorech mohli dělat jen iluze. Zřejmě si představovali bůhvíco, protože mi zaplatili tu drahou letenku do Ameriky.

Ale proč mě proboha poslali na kurz psaní do ciziny, když jsem sotva byla schopná něco napsat ve vlastním jazyce? A navíc uměla anglicky jen to, co jsem se naučila na střední škole? A to nebylo nic moc.

Podobné tábory v Čechách neexistovaly, takže Amerika byla jediná možnost. Bylo těsně po revoluci, najednou se dalo vycestovat, kam se jen člověku zachtělo. A tak mě rodiče poslali hodně daleko. Určitě se jim líbilo, že se můžou pochlubit dcerou v Americe. A taky se mě potřebovali zbavit.

To se jim podařilo dokonale. Na americké ambasádě v Praze jsem si vystála frontu na vízum, nastoupila do letadla a na druhé straně oceánu se rázem ocitla v jiném světě. Cizí jazyk, směsice lidí různých barev a ras, zkrátka dokonalý chaos. Za dobu kratší než čtyřadvacet hodin mi začal nový život.

Tábor sestával z malých chatiček, které se podobaly jako vejce vejci a byly nasázené v úpravném lesoparku. Do volné přírody měl tenhle park daleko, ale žádnou divočinu jsem stejně nečekala. Byl to přece spisovatelský tábor a noční bojovky se tu určitě nehrály.

Má spolubydlící byla vytáhlá Angličanka s přemoudrým výrazem, která vypadala neuvěřitelně sečtěle. Tváří se však podobala velbloudovi a její naprosto nesrozumitelný přízvuk mě uváděl v zoufalství. Jmenovala se Margot. Když jsem se jí představila já, zatvářila se rozpačitě, jako bych řekla neslušné slovo. Pravda je, že moje jméno složené z mnoha čárek a háčků je mezinárodně nepoužitelné.

Když jsem jí oznámila, odkud jsem, významně pokývala hlavou a snažila se mě zatáhnout do hovoru o Orwellově románu *1984*. Zřejmě ve mně viděla výplod totalitního režimu, ale já jsem se nedala a odrazila ji přízemní otázkou, do jaké skříňky si můžu dát věci. Chvíli na mě nehybně zírala a pak mi ukázala tu, která byla zatím volná. Naše soužití, které mělo trvat přesně měsíc, zatím moc slibně nevypadalo.

Když jsem si vybalila věci a nastrkala je víceméně úhledně do poliček, přemýšlela jsem, co dál. Nikdo mi nedal instrukce, co mám dělat. Asi jsem se nedokázala zbavit náteřer pionýrských táborů, potřebovala jsem, aby mě někdo organizoval.

„Můžeme jít ven?“ zeptal jsem se Margot, která ležela na posteli ponořená do čtení.

„Jak to myslíš?“ zvedla vypoulené velbloudí oči od knihy. Zdála se překvapená, ale zdvořile se snažila přijít na to, co mám za lubem.

Zřejmě jsem se nevyjádřila dost jasně, a tak jsem ukázala na dveře.

„Jít ven,“ opakovala jsem pomalu. Abych jí to podala ještě názorněji, plíživým krokem jsem se přiblížila ke dveřím, otevřela je, opatrně se rozhlédla a pak je zase rychle zabouchla.

„Nebo nejít ven?“ dodala jsem. Aby bylo jasné, že jiná možnost neexistuje.

Margot vypadala ještě zmateněji. Mrkla jsem na obálku té bichle, kterou četla. Vypadalo to jako literárně náročné dílo, obyčejnému smrtelníku stěží pochopitelné. Pokud rozuměla téhle knize, jak bylo možné, že nechápala tak jednoduchou otázku?

„Oni asi chtějí, abychom zůstali v chatičkách. Proto jsi tady, ne?“ snažila jsem se dotaz nasměrovat přímo na ni v naději, že takhle to pochopí líp.

„Já jsem tady, protože si čtu,“ odvětila Margot, jako by tahle skutečnost nebyla dost jasná. „A kdo jsou ONI?“ zeptala se zvědavě.

Bohužel jsem nevěděla, jak se řekne anglicky vedoucí, a tak jsem se pokusila tenhle výraz opsat.

„Oni jsou ti, co nám říkají, co máme dělat,“ vysvětlila jsem jí s jistou námahou. Byl to první den, kdy jsem používala jenom angličtinu, a moc mi to nešlo.

„Žádní takoví ONI tady nejsou,“ pravila Margot s klidem Angličana a na znamení toho, že náš hovor je u konce, opět ponořila zrak do knihy.

Jelikož se z jejího postoje nedalo vyvodit, co se tu smí a co ne, usadila jsem se na verandě. Pozorovala jsem ruch v táboře z dálky a snažila se vyvodit pravidla pro to, jak to tady funguje.

Tábor se v ničem nepodobal tomu, co jsem znala z dob pionýrských šátků a vlajících vlajek. Žádný pionýr, žádná vatra, natož vlajka nebyly v dohledu. Každý si chodil, kudy chtěl, očividně bez jakéhokoli jasně stanoveného cíle. Po chvíli jsem v tom přestala hledat logiku a řekla si, že se tu všichni prostě jen tak poflakují. Byla jsem opravdu na svobodě, jakkoli divné a nezvyklé mi to připadalo. Můj život, doposud pečlivě nalinkovaný, se převrátil vzhůru nohama.

Ráno jsme vstávali, v kolik jsme chtěli. Nikdo nás nebudil zapískáním na píšťalku a nenutil k ranní rozcvičce. Jediné, co se od nás očekávalo, bylo, že se do deseti hodin doplujeme do jídelny na snídani. Kdo to náhodou nestihl, po desáté tam na něj čekala svačina.

„Tady se ráno necvičí?“ zeptala jsem se Margot. Jelikož jsem se před ní už jednou ztrapnila, bylo mi jedno, budou-li tak činit i nadále.

„To myslíš nějaké literární cvičení?“ řekla má drahá spolubydlící, která na všechny mé dotazy nejradši odpovídala otázkou. Postupně se z toho mezi námi vyvinula hra, jejímž účelem bylo vzájemně se bombardovat nekonečnými otazníky.

„Jaký literární cvičení? Jako že bychom si třeba procvičovali rýmování?“ předstírala jsem zase já, že nechápu.

„Proč bychom si měli procvičovat rýmování?“ zvedla Margot jedno obočí, čímž se přestala podobat velbloudovi a získala výraz ušlechtilého anglického plnokrevníka.

„Je to přece literární tábor, ne?“ zasměchovala jsem.

„Vzdávám se,“ řekla Margot, na znamení porážky smutně svésila tlamu a zase začala vypadat jako velbloud. A obě jsme propukly v smích.

Vedoucí nebyli uvědomělí svazáci, ale hloubaví intelektuálové v džínách, kteří se k nám chovali jako k dospělým. Doma se mnou zacházeli jako s nesvéprávným dítětem a tady jsem si najednou musela zvyknout na to, že mi někdo dovolil mít vlastní myšlenky. A dokonce mě v téhle činnosti povzbuzovali.

Nikdo nás nevedl, spíš se nás snažili získat. První večer se nám všichni představili a vychválili své spisovatelské a pedagogické schopnosti. Ke svému životopisu, který se snažili podat co nejzáživněji, neopomněli přidat veselou historku z mládí. Představení ukončil výčet publikací dotyčné osoby. Každému se zatleskalo a na řadě byl další.

Měli jsme na vybranou, s kým se chceme literárně rozvíjet. Ze všech přítomných mě nejvíc zaujal vysoký chlápek, který jako jediný působil poněkud melancholicky a nevyzařoval z něj onen nesnesitelný optimismus, jenž je Američanům vlastní. Historku z mládí ukončil ironickým úšklebkem a pravil, že psaní namáhá především zadní partie těla. Tenhle člověk o tom musel něco vědět, protože skutečně vydával romány, zatímco ti ostatní se mohli pochlubit leda nějakou povídkou v časopise. Jeho pojetí spisovatelské práce se mi zalíbilo. Přinejmenším sedět jsem už uměla.

Margot si jako téma vybrala absurdní divadlo, což se dalo čekat, protože naše společné soužití a hra na otázky byly nevyčerpatelným zdrojem inspirace pro kohokoli, kdo by se tímto literárním směrem chtěl vydat. Já jsem se rozhodla procvičit si zadní partie a zvolila techniku románu, s kterou nás měl obeznámit onen vytáhlý šampión

v sezení. Odjakživa jsem si totiž přála napsat něco dlouhatánského.

První schůzka románových adeptů s naším mentorem se odehrála na trávníku pod stromem, jako by programem bylo opalování a nikoli literární tvorba. Když jsem dorazila na místo, zjistila jsem, že jsem jediná, kdo si s sebou přinesl psací náčiní. Začala jsem si připadat trochu mimo a ten pocit se časem ještě prohloubil.

Kromě mě o román projevíli zájem čtyři další jedinci. Rozvalovali se blazeovaně po trávě a byli nezdravě nazeleňalí, zřejmě proto, že pořád leželi v knihách a nedostali se na čerstvý vzduch. Možná tady na trávníku zapouštěl kořeny budoucí výkvět americké literatury, ale z netečných výrazů se žádné známky geniality vyčíst nedaly.

Slavný romanopisec dorazil s lehkým zpožděním. Apatická mládež s jeho příchodem mírně ožila. Nick, tak se totiž jmenoval, se mezi nás pohodlně usadil. Pak nás vybídl, ať si lehneme a zavřeme oči. Pomyslela jsem si, že by mohlo jít o metodu hledání inspirace ve spánku, a zeptala se ho, jestli se po nás chce, abychom usnuli. Všichni se zasmáli, ale on zcela vážně řekl, že ne. Dala jsem si blok pod hlavu. Tužka mě naštěstí tlačila v kapse, takže nehrozilo, že začnu dřímat.

Nick začal vyprávět příběh o člověku, který se rozhodl cestovat po Americe, a po chvíli požádal kluka, který ležel vedle mě, aby pokračoval. Aha, řekla jsem si. To jsme hráli v Čechách taky. Každý vypráví kousek a pak z toho dohromady vyjde celá historka.

Kluk vedle mě měl zřejmě mírně ujetou obrazotvornost, protože přetvořil docela normálního cestovatele poněkud pedantického charakteru v psychedelickou postavu, která nasávala alkohol ve špinavých zapadlých hotýlcích a většinu

času opilecky blouznila. V téhle fázi Nick vypravěče přerušil a požádal někoho jiného, aby pokračoval.

V další verzi se z notorického opilce stal těžce závislý narkoman, který se ládoval různými druhy drog a svoje zážitky zpracovával do básní. Jeho poezie byla tak symbolická, že mu ji nikde nechtěli vydat. Nechápala jsem, jak si takhle postava, která si na začátku příběhu docela normálně zabalila kufr, koupila lístek na vlak a odjela na cesty, mohla libovat v podobném životě. Popisy halucinací mi připadaly nudné.

Nick si všiml, že sebou šiju, a dal mi slovo. Rozhodla jsem se dát postavě zcela nový rozměr. Popsala jsem její páchnoucí zevnějšek a nechala ji vyhodit na ulici neoblomným majitelem hotelu, který neměl pro poezii pochopení a požadoval, aby hosté za pokoj pravidelně platili. Jelikož hrdinovi nezbylo, než si hledat zaměstnání, udělala jsem z něj nočního hlídače. Jakmile si vydělal tolik, že si mohl dovolit vyprat oblečení ve veřejné prádelně, začalo se mu dařit lépe a plánoval, že se stane prodávčem hotdogů.

Se západem jsem pokračovala v líčení a snažila se nevsímat si sílicí nespokojenosti posluchačů. Bylo mi jasné, že romantickým psancům života, za které by se takhle středostavovská mládež ráda vydávala, tenhle příběh příliš nese-dí, ale rozhodla jsem se pokračovat. Na závěr jsem z toho původně budižkničemu hodlala udělat ropného magnáta, ale nebylo mi to dopřáno.

Měla jsem stále pevně zavřené oči, když vtom jsem ucítila lehký dotyk na čele. Lekla jsem se, ale byl to jen Nick, který se mě snažil probudit z literárního transu. Ostatní už hru očividně vzdali, seděli se zkříženýma nohama a s nasu-peným výrazem si mezi sebou vyměňovali pohledy, jako že nejsem normální.

„Tak vidíte,“ pravil Nick, který jako náš mentor musel z toho experimentu vyvodit nějaký smysluplný závěr. „Když začnete vyprávět něco, o čem od začátku nevíte, jak to bude dál, může se vám to zcela vymknout z rukou. Fantazie je důležitá, ale musí se umět ukočírovat.“

Uložila jsem si tuhle poznámku do paměti a poslouchala jsem dál.

„Proto je lepší, když máte předem jasno, kam chcete dospět. Zkuste do zítřka tenhle příběh promyslet tak, abyste nad ním měli naprostou kontrolu. Udělejte si plán všech hlavních dějových zvrátů, které vaši postavu potkají. A zítra to probereme.“

Lekce byla u konce a všichni se zvedli.

„Odkud jsi?“ zastavil mě Nick, který byl asi zvědavý na to, jaký původ má můj přízvuk. Řekla jsem mu to a on byl první člověk, který tady v Americe věděl, kde leží moje země.

„My máme u nás trochu jinou literární tradici,“ řekla jsem, abych nějak omluvila to, že jsem mu pokazila literární experiment. „Znáš Švejka?“

Znal, takže jsem nevycházela z údivu.

„Od té doby, co jsem tady, si připadám jako on,“ řekla jsem. „Všichni se na mě dívají, jako bych nebyla normální.“

Nick si to naštěstí nevztáhl na sebe.

„To je zajímavé. Měla bys o tom něco napsat,“ odpověděl. V tu chvíli jsem netušila, že tuhle větu v budoucnu uslyším ještě spoustukrát.

Pustila jsem se do psaní. Postava zhýralého cestovatele, ze kterého se měl stát ropný magnát, mě příliš neinspirovala. Po několika nepodařených pokusech jsem se radši zaměřila na jedinou postavu, kterou jsem dobře znala. Totiž

na sebe. Psala jsem o holce, která se pořád hádá s rodiči. To mi šlo docela dobře.

Pro jistotu jsem text psala ve třetí osobě, aby nepůsobil tak autenticky. Ale myslím, že jsem Nicka stejně neošálila. Pokaždé mi můj výtvor vrátil s tím, že bych měla používat ichformu. Divila jsem se mu, že má trpělivost to číst a pořád znovu opravovat. Já sama jsem toho padesátkrát přepisovaného příběhu začala mít po nějaké době plné zuby.

„Jak to bude dál?“ ptával se mě.

„Jak dál?“ nechápala jsem jeho dotaz. Jak jsem to mohla vědět, když to celé stejně bylo o mně a od té doby, co jsem se dostala do Ameriky, jsem toho nestihla moc zažít.

Konec příběhu se Nickovi nikdy nezdál dost silný. Škrábal se na hlavě a prohlašoval, že by to chtělo nějakou šťávu. Já jsem spíš myslela, že šťávu by potřeboval můj život. Text mi byl fuk. Končil ve ztracenu, nebo lépe řečeno vůbec žádný konec neměl, což bylo pochopitelné, protože s konci jsem ještě neměla zkušenosti. Pro mě bylo všechno zatím jenom začátek. Přetržení pupeční šňůry, která mě spojovala s rodnou zemí a s rodiči, se teprve lákavě třpytilo na obzoru.

Na závěr tábora jsme měli sepsat první kapitolu našeho díla, poněkud odvážně nazvaného román. Kolovala fáma, že nedovolí odjet nikomu, kdo neodevzdá aspoň deset stránek. Mezi účastníky tábora tohle oznámení vyvolalo paniku. Potají se posilovali nechutným americkým pivem, kouřili marjánku a ve stavu opojení hledali inspiraci. Já jsem věděla, že i kdybych byla úplně pod parou, stejně mě toho víc nenapadne.

Dala jsem dohromady všechno, co jsem za těch pár týdnů vytvořila. Můj výtvor měl jednu hlavní vadu. Nebyla to první kapitola románu, tedy začátek něčeho dlouhého. Byl

to spíš konec něčeho krátkého a litanie o tom, že se mi nechce jet domů, protože mě tam nic extra nečeká. Téma vlastního života se mi podařilo vyčerpat na pár stránkách.

Celý elaborát jsem odevzdala Nickovi s přesvědčením, že nic lepšího ze mě nevymáčkne. Nick řekl hmhm, podívám se na to, a ponořil obrýlené oči do textu někoho jiného, kdo zřejmě neměl potíže s tím, vyprodukovat jakýkoli počet stránek. Ten cizí rukopis byl tak tlustý, že můj život shrnutý na pár stránkách vedle něj vypadal jako chudinka.

Když jsem viděla, kolik má Nick práce, ani jsem nečekala, že si na mé příliš krátké dílo najde čas. Odevzdala jsem, co jsem měla, a tím to pro mě skončilo. Druhý den se balilo, všichni se loučili, vyměňovali si adresy a padali si do náruče. Margot už byla pryč i se svou absurdní divadelní hrou a sliby, že si budeme psát. Na rozloučenou mi řekla, že jsem byla ta nejinspirativnější spolubydlící, jakou kdy měla. Což byl v její literární hantýrce ten největší kompliment.

Seděla jsem v chatce, snažila se narvat věci do batohu a představovala si, že další den budu opravdu v Praze. Se vším, co to obnášelo: rodiče, jejich nesnesitelné každodenní rituály, nevraživé poznámky ke všemu, co dělám, a naprostá neshoda v jakýchkoli názorech, které si dovolím vyjádřit.

Najednou někdo zatukal. Na takové ohledy jsem na táboře nebyla zvyklá, obvykle do chatičky vrazil bez ptaní kdokoli a zůstal tam třeba do dalšího rána, aniž by se zajímal, jestli to někomu vadí. Ani jsem se neobtěžovala odpovédět a čekala, že ten venku prostě vejde dovnitř. Nic. Pak znova tukaní.

„Dál,“ zavolala jsem nakonec a byla zvědavá, kdo je ten příliš zdvořilý návštěvník.

Nebyl to jen tak někdo. Ve dveřích stál Nick, o kterém jsem si myslela, že ho už nikdy nevidím. Bylo mi to vlastně

docela líto. V místním knihkupectví jsem si koupila jednu jeho knihu, abych na něj měla památku. Přečetla jsem ji za noc a byla jsem celá pryč z toho, že v ruce držím text člověka, kterého čte spousta lidí. Ale nebudu odbočovat.

Takže venku stál Nick, který slušně klepal, protože byl ušlechtilý intelektuál. A chtěl se mnou mluvit.

„Máš talent,“ řekl.

„Cože?“ zeptala jsem se. Se svojí angličtinou jsem si nikdy nebyla stoprocentně jistá, co mi lidi říkají.

Nick mi to zopakoval a dodal: „Doufám, že budeš psát dál.“

„To nevím,“ odpověděla jsem popravdě. „Teď musím hlavně jet domů.“

„Moc se ti nechce, že jo?“ řekl Nick a poškrábal se na hlavě. Z mého elaborátu dobře věděl, jaké byly moje vztahy s rodiči.

„Jela bych kamkoli, jenom ne domů. Ale nic jiného mi nezbývá,“ odpověděla jsem.

Nick se zase poškrábal na hlavě a oznámil mi, že mám ještě jednu možnost. Zůstat v Americe a pokračovat ve psaní.

„Jako bych měla na výběr,“ odsekla jsem. Ale ukázalo se, že mám.

„Můžeš bydlet u mě,“ pronesl Nick, jako by to byla úplně běžná věc, která se jen tak někomu cizímu nabídne. Jako by odjakživa ubytovával mladé dívky s talentem, jichž by byla škoda, kdyby se musely vrátit k rodičům, kteří pro ně nemají ani zbla pochopení.

Zaváhala jsem jen tak naoko, aby to nevypadalo, že se na jeho návrh celá třesu, a pak jsem ledabyly prohodila: „Tak jo.“

A tím to bylo domluvené. Bez žádných dlouhých canců.

Ve stopách kurtizány

Z tábora jsme odjeli každý zvlášť, aby to nevypadalo a taky proto, že se Nick obával, aby ho ještě příští rok zaměstnali. Vozit si studentky domů bylo asi normální jenom pro něj, všichni ostatní by ho měli za svůdce mladých dívek a ztratil by dobrou pověst. Já jsem žádnou pověst neměla, takže jsem se nemusela bát, že o ni přijdu.

Vystoupila jsem z autobusu hned na další zastávce. Nick už na mě čekal v autě. Hodila jsem dozadu bágel a usadila se vedle něj. Ještě nikdy v životě jsem si nepřipadala tak svobodná. Konečně jsem zažívala něco vzrušujícího a těšila se, že budu mít o čem psát.

Nick byl čistokrevný Newyorčan z Brooklynu. V téhle čtvrti dosahují domy na rozdíl od Manhattanu s mrakodrapy přijatelné výše. Vůbec to tam nevypadá jako v americkém filmu, kde se obvykle po ulicích honí gangsteři v obrovských fárech a střílejí po sobě v záři neonových reklam. Stojí tam bytelné hnědé baráky a člověk si tam připadá spíš jako v Evropě.

Ale jinde to v Brooklynu zase působí docela americky. Jsou tam různobarevné domky pobité dřevěnými prkny, o nichž se zdá, že je každý trochu silnější poryv větvu položí na kolena a nepřežijí příští Vánoce. Což je normální,

protože v Americe se všechno musí pořád rychlým tempem měnit a staré nahrazovat novým. Historie nemá význam, počítá se jenom s budoucností.

Od doby mého tehdejšího pobytu se Brooklyn úplně změnil. Teď začal být v módě a jelikož je Manhattan drahý, stěhují se tam mladé středostavovské rodinky s dětmi. Za mých dob to v jistých místech bylo spíš o ústa. Sice po ulicích nejezdili střilející gangsteři, ale Nick mi říkal, ať si dávám večer pozor a necourám nikde dlouho sama.

Na to jsem z Prahy nebyla zvyklá. I když u nás před revolucí nestál na každém rohu policajt, Praha působila dojem obšancovaného města. Lidi na ulicích spěchali, s nikým se nevybavovali, drželi se pevně své tašky a na tváři měli známý výraz, co říkal: honem abychom už byli doma a mohli za sebou zavřít dveře na tři západy. V New Yorku lidé posedávali na trávniku v parku a vyhrávali hudbu po ulicích. A všichni si se všemi povídali a vysvětlovali si, kdo odkud přijel a co tam dělá. Byla jsem z toho dost vyjevená a líbilo se mi to.

Po pár dnech jsem přišla na to, že tenhle pestrý pouliční život je vyvrhelina všeho, co je v lidstvu nejhorší a nejlepší. V New Yorku jste mohli potkat někoho úplně cizího, koho jste se zeptali na cestu a on s vámi šel kus pěšky, abyste se neztratili, i když to měl původně opačným směrem. Ale taky jste mohli narazit na někoho, kdo vás přimáčkl v průjezdu ke zdi a dal vám nůž na krk. Jen kvůli několika pitomým dolarům, které ho stejně nevytrhly.

Venku se potulovalo spousta bezdomovců a taky šílenců, kteří by u nás byli zavření v ústavu. Tady byli svobodní jako všichni ostatní. Trvalo mi, než jsem si zvykla, že jsou součástí městské krajiny. U nás aspoň tihle lidi nemrzli polonazí na ulici a někdo jim dával pravidelně najíst. Občas

jsem Nickovi navrhovala, ať si jednoho ztracence vezmeme domů a pečujeme o něj.

Jenže Nickův byt byl malý i pro nás dva. Byla to od něj oběť, že byl ochotný vzít si k sobě holku, která neměla kam jít. Takže jsem toho po něm nemohla zase tak moc chtít a musela mu odpustit, že kromě mě u sebe nechce ubytovat ještě dva tři tuláky.

Když mi první den všechno ukázal, připadala jsem si provinile, že mu zaberu už tak malý prostor. Usmyslela jsem si, že mu to musím něčím vynahradit. Postel tam byla jenom jedna, docela velká, takže bylo jasné, že na ní budeme spát oba dva. Sice jsme spolu nechodili, ale spát bychom spolu mohli, uvažovala jsem. Aspoň bych se mu nějak revanšovala.

Pak jsem se zarazila. Nepřemýšlím jako lehká ženská, co se prodává na ulici? U rodičů jsem bydlela zadarmo, ale to bylo normální, protože jsem se jim narodila a museli se o mě starat. Na to byl dokonce zákon. Nick ale nebyl žádný můj příbuzný.

Nakonec jsem došla k závěru, že lehká ženská nejsem. Tu si chlap koupí na ulici a domů si ji nastálo nebere. Stráví s ní půl hodiny v hotelu a pak nazdar. Podle této logiky měl být můj vztah s Nickem čistě duchovní.

Nick se mi docela líbil. Dlouhá ofina mu padala do čela a s brýlemi vypadal jako hloubavý intelektuál. Měl nervózní ruce, kterýma mával, když něco vysvětloval, a byl hodně hubený. Říkala jsem si, že kdyby se mnou chtěl chodit, nebránila bych se tomu. Ale podle něj jsme měli být něco jako partneri ve psaní.

První večer rozhodl o našem dalším vztahu. Dlouho jsem čekala, až Nick půjde spát. Seděl u počítače zabraný do práce a bylo jasné, že toho jen tak nenechá. Vzdala jsem to a šla si lehnout. Vzbudilo mě až hubené tělo, které

vklouzlo pod příkrývkou vedle mě. Věrná představě, že se mu musím odvděčit, jsem si ho přitáhla k sobě.

Ráno jsem sebou chvíli v posteli kroutila, abych se ujistila, že se mi to všechno jenom nezdá. A že nesedím v letadle směr Praha, které právě v tu chvíli startovalo z Kennedyho letiště. Nick se taky zrovna probudil a polekaně sebou trhnul.

„Promiň, já zapomněl, že jsi tady,“ omluvil se a nahmatal na nočním stolku brýle. „Nejsem zvyklý tady někoho mít,“ dodal, což nebyla tak docela pravda, jak jsem později zjistila. Pak si nasadil brýle a podíval se na mě. Asi aby se ujistil, že to jsem opravdu já.

„Nic jinýho mi nezbylo,“ řekla jsem na svou omluvu. „Postel je tu jen jedna, takže jsem se ti sem musela nakvarťurovat.“

„Mám tady matraci, stačilo říct,“ pravil Nick.

Matraci! Ale jak jsem to ksakru mohla vědět? Pochopila jsem, že původně vůbec nepočítal s tím, že spolu něco budeme mít. Takže jsem ho vlastně skoro znásilnila. I když pravda byla taková, že se moc nebránil.

Nick nám udělal kafe a přinesl mi hrneček do postele, jako bychom do sebe byli zamilovaní. Byl velmi zdvořilý a úslužný, ale po snídani si opět sedl k počítači a stala se z něj nehybná socha, která neviděla nic kromě toho, co se odvíjelo před ní na monitoru.

Pochopila jsem, že když chtěl být sám, prostě si zalezl do své ulity. A zůstal tam tak dlouho, jak chtěl. Měl to jednoduché a trochu jsem mu to záviděla. Do mého soukromí pořád zasahovaly životy druhých a pro mě bylo těžké vybojovat si vlastní prostor.

Problémy nastaly, když chtěl, abych plnila úlohu literárního partnera, jak tomu říkal, četla jeho věci a říkala mu,

co si o nich myslím. Tvářil se, že je to pro něj důležité. Přesně takhle se choval na kurzu a já ho podezřívala, že ze mě chce tímhle způsobem vychovat spisovatele. To mě štvalo, protože tábor skončil a on už nebyl žádný můj pan učitel.

Navíc jsem si často nemyslela vůbec nic. Zdálo se mi, že v jeho textu není třeba cokoli vysvětlovat. Jenže on po mně vždycky chtěl nějaký názor. Pak se mnou většinou nesusouhlasil a mně se ty naše konverzace zdály naprosto k ničemu.

„Proč chceš, abych ti říkala, co si myslím, když jsi stejně vždycky proti?“ ptala jsem se ho.

„Myslím si, že nemáš pravdu. Ale ty si můžeš myslet, co chceš, jasný?“ tvrdil.

A tak jsem si myslela svoje a hádala se s ním dál a někdy jsem toho měla plné zuby. Po nějakém čase ho to našťestí přešlo a přestal mi klást ty hrozné otázky. Stala jsem se pro něj součástí inventáře a splynula s okolím.

Čím dál víc se nořil do psaní své nové knihy, která zdárně nabývala na objemu. Už jsem nebyla partner, ale milá neobtěžná věc, jako je třeba skříň. Tomuto stavu věcí jsem dávala přednost, protože hrát si na literátku byla námaha nad mé síly.

Když se Nick snesl z oblak na zem, bylo mi s ním fajn. Chodili jsme na pivo a povídali si jako staří partáci. V tu chvíli jsem si vůbec nepřipadala jako prodejná žena a na okamžik se mi zase vrátil pocit, že jsem mladý nadějný talent.

Nick pořád chtěl, abych mu vyprávěla o svých rodičích. Vypadal, jako by ho moje historky bavily, i když je už moc dobře znal. Někdy mi ho bylo líto, že mu furt vykládám to samé, a tak jsem si občas něco přimyslela, aby to bylo zábavnější.

Podle mě ale tohle téma bylo dost otřepané. Kdo se nikdy nehádal s otcem a matkou? Chtěli by, abychom byli jako oni, a my, jejich děti, se naopak ze všech sil snažíme, abychom se jim v ničem nepodobali.

Jednou jsem se Nicka zeptala, jestli měl taky takové potíže.

„Jasně,“ odpověděl.

„Taky sis s rodičema nerozuměl?“

„To víš, že ne.“

„A hádali jste se jako koně?“

„Proč jako koně?“

Vysvětlila jsem mu, co tenhle výraz v češtině znamená, a položila mu klíčovou otázku.

„Proč vlastně chceš, abych ti o tom pořád vyprávěla, když už tohle všechno znáš?“

„Protože to ve mně vyvolává vzpomínky, chápeš?“ odpověděl a tak zvláště se usmál.

„Vzpomínky na co?“ nešlo mi do hlavy.

„Přece na to, jak jsme se doma hádali. Jako krávy.“ A zasml se nahlas.

„Jako koně,“ opravila jsem jeho pokus o češtinu a povzdechla si.

Takhle to tedy bylo. Nostalgie. Snažila jsem se představit si, že až jednou budu tak stará jako Nick, budu s dojetím vzpomínat na všechny ty hnusné věci, co jsem od otce v mládí slyšela. Jak jsem nemožná, ošklivá a hloupá. Možná mi pak ukápne i slza. Ale nezdálo se mi to pravděpodobné.

Škoda že měl Nick tolik práce a nemohli jsme si povídat častěji. Ale musel pořád sedět u počítače. Nebo ležet v knihách jiných autorů. Tvrdil, že si na nich brousí jazyk a že by to byla nuda, kdyby se měl pořád zabývat jen tím, co píše sám.

Nick vždycky četl několik knih najednou, což jsem nedokázala pochopit.

„Když střídáš knížky, je to, jak bys střídal lidi. S nikým nejsi doopravdy,“ vysvětlila jsem mu jednou.

„V tom to právě je,“ zasmál se Nick. „To máš jako se ženskýma. Vydržím s jednou, jen když jsem zároveň se všema ostatníma.“

Na to jsem neodpověděla, protože jsem nevěděla, kdo mají být ty ostatní ženské. A vůbec jsem netoužila se to dozvědět.

Ze začátku jsem se u Nicka jen tak potloukala po bytě, poslouchala jeho hudbu a četla knížky z jeho knihovny. Ale po pár dnech mě to začalo nudit. Ráda bych psala jako on, ale nic mě nenapadlo. O rodičích a svém minulém životě v Praze se mi už psát nechtělo, spíš jsem se na všechno snažila zapomenout. Ráda bych zažila něco nového, ale nic se nedělo.

Začala jsem vyrážet ven. Manhattan jsem probrázdila křížem krážem. Prohlídla jsem si všechna muzea, prochodila Central Park, prošla čínskou čtvrt s Číňany a židovskou čtvrt s Židy, až jsem tam znala všechno.

Jednou večer jsem se nudila tak, že to proniklo i do Nickovy skořápky. Vstal od počítače, tleskl rukama a prohlásil, že půjdeme do společnosti. Je pozvaný na párty, oznámil mi, jako by si na to vzpomněl teprve teď. Pravděpodobně to věděl už dlouho, ale prostě mi to zapomněl říct.

„A co tam bude za lidi?“ zeptala jsem se zvědavě. Ráda bych se seznámila s někým novým.

„Lidi jako já,“ odpověděl. „Píšou. Čtou.“

Nick občas mluvil pouze v holých větách, ačkoli ve svých knihách dokázal jednu malinkatou drobnost složitě rozebírat na několika stránkách. Když někdo o někom řekne, že

čte nebo píše, zní to, jako by hovořil o dítěti v první třídě. Ale já jsem věděla, že pro Nicka to znamená něco úplně jiného než pro ostatní smrtelníky. Pro něj to byla velevýznamná činnost, důležitější než všechno ostatní na světě. Jestli ty lidi byli jako on, znamenalo to, že leželi v knihách skoro čtyřicet hodin denně, zapomínali jíst a spát a nevnímali své okolí.

Jdu na setkání mimozemšťanů alias mimoňů, usoudila jsem. Pro jistotu jsem si na ten střet s cizí civilizací vzala sukni, ačkoli se s tímto druhem oděvu obvykle moc neotravuju a dávám přednost pohodlnějším džínám. Jenže jsem tam kromě sebe měla zároveň reprezentovat i normální část lidstva. A možná taky mladé talenty z východní Evropy. To už byla zatracená odpovědnost.

Nickovy přípravy byly prostší. Zjistil, že jediné sako, co měl, se z nějakého důvodu octlo v botníku a bylo špinavé a uválené, takže vykrácel z domu pouze v košili. Léto už bylo dávno pryč a hezký teplý podzim, typický pro New York, se chýlil ke konci. Bylo mu úplně jedno, že by se mohl nastydnout, a chladno pravděpodobně ani necítil.

Nick si pohvizdoval písničku, kterou to léto pořád vyhrávali v rádiu. Já měla dobrou náladu a říkala si, že moje cizozemská existence nakonec není tak špatná, protože mi život pořád chystá nové zážitky. Byla jsem napjatá, jací budou ti mimoňové.

Gramotní účastníci večírku mě nakonec trochu zklamali. Nebyli exotičtí, spíš nezáživní. Představovala jsem si, že budou hýřit bravurními citáty, psát si chytré poznámky na manžety od košile nebo si něco brumlat pod vousy. Ale všichni se tvářili docela obyčejně a při představování doširoka otevírali pusy v tom zářivém americkém úsměvu, který nic neznamena.

Uprostřed místnosti stál stůl s jednohubkami, jejichž řady už byly značně prořídle. Mimoszemšťani oceňují pozemskou stravu, řekla jsem si a dala si taky jednu. Všude postávaly otevřené lahve vína. Nebylo jasné, kdo je hostitel a kdo host, všichni se obsluhovali sami. Nickovi i sobě jsem nalila skleničku.

Nick svoje víno roztržitě postavil na knihovnu a když se chtěl napít, vzal si omylem skleničku vedle stojícího mimoně. Toho to nevyvedlo z míry a vzal si zase Nickův nápoj. Ani jeden si této záměny nevšiml, i když každý původně pil něco jiného.

Když mě Nick představoval, zamumlal mé jméno a nepovažoval za nutné nikomu vysvětlovat, kdo jsme a jaký vztah k sobě máme. Ani neřekl, že u něj bydlím, což byla škoda. Docela by se mi líbilo hrát si před mimoni na kurtizánu. Určitě by jim z toho spadla brada. Možná se Nick styděl za to, že jsem o tolik mladší, nebo že jsem ještě nevydala žádnou knihu. Mě samotné se nikdo na nic neptal. Asi jsem nebyla pro nikoho zajímavá, protože jsem nebyla vyžilý postarší autor, typ mimoně, který na večírku převládal.

Rozhodla jsem se, že budu mimozemšťany pozorovat a budu se snažit na nich něco zajímavého objevit. Brzy se mi podařilo zjistit, že jejich nejoblíbenějším konverzačním tématem byli literární agenti. Donekonečna hovořili o tom, kdo komu přijal rukopis, kdo koho s čím vyhodil, jak komu změnili název knihy a o kolik jim zkrouhli honorář.

Vypadalo to, jako by na literárním agentovi závisela celá jejich existence. Jelikož agent rozhodoval o tom, jestli se jejich díla dostanou na pulty knihkupectví či nikoli, byl pro tyhle lidi důležitější než vlastní rodina. Nikoho jsem